

Sak:
Fokusområde – Kontinuitetsplan

Vår dato:
30.04.2025

Vår ref.:

Til:

Saksbehandler
Aleksander Almås

Fokusområde – Kontinuitetsplan

Bakgrunn

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har blitt stadig mer uforutsigbar, med økende spenninger mellom Russland og Vesten. Russiske etterretningstjenester har gjennomført flere sabotasjeaksjoner i Europa, og det er sannsynlig at slike aksjoner også vil finne sted i Norge. For å møte disse utfordringene er det avgjørende at Norge styrker totalforsvaret. «Norske virksomheter kan ikke vente på ytterligere advarsler fra sikkerhetstjenestene. Forebyggende tiltak må prioriteres i dag»¹. Kommunens helhetlige ROS, FylkesROS² og årlige trusselvurderinger³ viser behovet for kontinuitet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner (KIKS)⁴.

Kommunene har oppgaver som treffer syv av KIKS funksjonene, omfattende fravær av arbeidskraft kommer til å stille høye krav til kommunens beredskap- og krisehåndteringsevne for å ivareta de kritiske funksjonene gjennom kontinuitetsplanlegging.

Mål med arbeidet

Dette dokumentet skal hjelpe kommunen i å identifisere behov for kontinuitetsplanverk, gi forslag til en prosess for kartlegging av personell som er tjenestepliktig, informere om mulighet for fritak, og gi informasjon om relevant lovverk. Dette er en start på arbeidet med totalforsvarssystemet ved program 1, kontinuitet i styresmakter og kritiske offentlige tjenester.

Kontinuitetsplaner – kunnskapsgrunnlag

Kontinuitetsplaner begynner med en kartlegging av personell i kommunen som kan forsvinne til andre aktører gjennom tjenesteplikt. Det er i hovedsak tre lovverk som regulerer dette: Vernepliktsforskriften⁵, sivilforsvarsforskriften⁶ og helseberedskapsloven⁷. I tillegg kommer Beredskapsloven § 3⁸ som danner grunnlaget for sivil arbeidsplikt som nå er på høring, her foreslås det et nytt kapittel i sivilbeskyttelsesloven om sivil arbeidskraftberedskap, når riket er i krig, krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, og til å regulere forberedende tiltak til sivil arbeidskraftberedskap.

¹ [Risiko 2025 - Nasjonal sikkerhetsmyndighet](#)

² [Regional plan for samfunnssikkerhet og fylkesROS | Statsforvalteren i Innlandet](#)

³ [NTV 2025, Fokus 2025 - Etterretningstjenesten, Risiko 2025 - Nasjonal sikkerhetsmyndighet](#)

⁴ [Samfunnets kritiske funksjoner | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap](#)

⁵ [Forskrift om verneplikt og heimevernstjeneste \(vernepliktsforskriften\) - Kapittel 8. Tjeneste i Heimevernet og bistand fra Heimevernet - Lovdata](#)

⁶ [Forskrift om sivilforsvar \(sivilforsvarsforskriften\) - Lovdata](#)

⁷ <https://lovdata.no/lov/2000-06-23-56/§4-1>

⁸ [Lov om særlige rådgjerd under krig, krigsfare og liknende forhold \[beredskapsloven\] - Lovdata](#)

1. Få oversikt og vurder fremgangsmåte for kartlegging.

- a. Søk i personellregister kan gi oversikt over personell som har søkt om fri eller permisjon for oppmøte på HV- øvelser, sivilforsvarstrening eller kurs. Dette kan være et godt grunnlag å bygge videre på.
- b. Vi anbefaler et kartleggingsløp som går på selvrapportering, et slikt system vil lettere kunne holdes oppdatert ved nyansettelser, avganger og ansatte som ikke lenger er innenfor målgruppen pga. alder.
 - i. Kartlegg ansatte mellom 18-44 (55) år, dette er tjenestepliktig alder for henholdsvis Forsvaret og Sivilforsvaret⁹
 - ii. Kartlegg ansatte som har helsefaglig kompetanse/autorisasjon. Husk på at det arbeider mange med helsefaglig kompetanse utenfor helse og omsorgstjenesten som kan bli berørt av tjenesteplikt i henhold til helseberedskapsloven.
 - iii. Spør via kartleggingsskjema eller annen egnet ordning. Se forslag til kartlegging i dette dokumentet.
- c. Kontrollmuligheter, er dere usikre på om personell innehar helsefaglig autorisasjon kan dere benytte helsepersonellregisteret for søk på personer.¹⁰
- d. Husk også på hvilke private tjenester med helsefaglig kompetanse kommunen har avtale om tjenester med, som også kan påvirkes av tjenesteplikt og beordring i helseberedskapsloven.

2. Planlegging for kontinuitet i drift

- a. Prioritering av funksjoner og stillinger i identifiserte KIKS funksjoner.
 - i. Identifiser hvem som det må søkes fritak om.
- b. Hvem og hvor mange må flyttes på internt for å opprettholde de identifiserte KIKS funksjonene?
 - i. Hvilke funksjoner skal opprettholdes dersom kommunen kun har 40% av arbeidskraften å spille på.
 - ii. Sørg for at kompetanseplan i henhold til § 7 i forskrift om kommunal beredskapsplikt ivaretar kommunens eget behov for kompetanse for å kunne drifte styring og kriseledelse i situasjoner der dere mangler folk dere normalt har tilgang på.

3. Søk om fritak for stillingene dere har kartlagt og ikke kan erstatte.

- a. Et kontrollspørsmål i denne prosessen er: Hva hadde vi gjort hvis vedkommende hadde blitt langtidssykemeldt?
- b. Se egen side for fritak tjeneste i Forsvaret og Sivilforsvaret.
- c. Se forslag til hvordan kartleggingen kan brukes til identifikasjon av kompetanse, status og behov for fritak senere i dokumentet.

⁹ De fleste er ferdige i Forsvaret når man fyller 44 år. De med befalsutdanning, krigsskole eller de som har vært militært ansatt ett år eller lenger etter førstegangstjenesten, er i Heimevernet til de er 55 år. For sivilforsvaret er tjenestepliktialder 18-54 år.

¹⁰ [Helsepersonellregisteret - Norsk helsenett](#) – krever innlogging med f.eks. BankID

Forslag til kartlegging

Statsforvalteren foreslår en kartlegging basert på selvrapportering, kommunen står fritt til å tilpasse sin organisasjon. Vi ber dere bruke kunnskapsgrunnlaget fra kartleggingen til å vurdere hvilke funksjoner som ved iverksettelse av mobilisering vil føre til utfordret drift, søke fritak hvis dere ser det som nødvendig og legge planer for kontinuitet i drift av kritiske offentlige tjenester.

Med utgangspunkt i vår sikkerhetspolitiske situasjon og risikobilde, er det avgjørende at kommunen forbereder seg godt for å kunne ivareta sin drift av kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner. Kommunen er forutsatt å virke i fred, krise og krig.

Kommunen ber om at alle ansatte bidrar til å skaffe oversikt over hvem og hvor mange som vil være underlagt tjenesteplikt dersom Forsvaret og Sivilforsvaret setter i gang mobilisering av tjenestepliktig personell. Samtidig har vi behov for oversikt over personell med helsefaglig kompetanse, dette gjelder både de som jobber i helsefaglige og ikke-helsefaglige stillinger. Ettersom helseberedskapsloven åpner for tjenesteplikt og beordring av helsepersonell jamfør §4-1 i helseberedskapsloven. Informasjonen etterspurt i denne kartleggingen benyttes for å sikre kontinuitet i drift av kommunens tjenester.

1. Personalia

- a. Navn
- b. Alder
- c. Enhet
- d. Stilling

2. Er du tjenestepliktig i Forsvaret?

- a. Ja
 - i. Hvis ja, har du disponeringskort?
 - ii. Hvis ja, har du fritak for tjeneste?
- b. Nei
- c. Vet ikke

3. Er du tjenestepliktig i Sivilforsvaret?

- a. Ja
 - i. Hvis ja, har du fritak for tjeneste?
- b. Nei
- c. Vet ikke

4. Har du helsefaglig kompetanse?

- a. Ja
 - i. Hvis ja, jobber du utenfor helse og omsorgstjenesten i kommunen?
- b. Nei

5. Er du medlem i en FORF- organisasjon? (Røde Kors Hjelpekorps, Norsk Folkehjelp Sanitet, Redningsselskapet, Norske Redningshunder, Norsk Radio Relæ Liga, Speidernes Beredskapsgrupper, Norsk Grotteforbund, NLFs Flytjeneste)

- a. Ja
- b. Nei

6. Er du medlem i andre beredskaps organisasjoner?

- a. Ja
- b. Hvis ja, hvilke?
- c. Nei

Søk om fritak

Fritaksordningen i Forsvaret – per i dag.

Personer som dekker en funksjon som er kritisk for samfunnet kan få fritak fra oppmøte i Forsvaret ved krig, når krig truer og ved styrkeoppbygging.

Vilkår for fritak

- Den ansatte må være styrkedisponert eller innkalt til tjeneste i Forsvaret.
- Virksomheten er registrert som samfunnskritisk virksomhet (SKV) i Forsvarets register. Søknader om fritak fra virksomheter som ikke er registrert som SKV (samfunnskritisk virksomhet) blir avslått.
- Den ansatte må ivareta en rolle eller ha oppgaver som i krig, når krig truer eller ved styrkeoppbygging, er kritisk for driften av virksomheten.
- Virksomheten har ikke andre ansatte som kan ivareta denne rollen eller utføre disse oppgavene.

Det er virksomheten som skal sende søknad om fritak for tjeneste, ikke den ansatte.

- Last ned søknadsskjema på denne lenken:
<https://www.forsvaret.no/forstegangstjeneste/verneplikt/fritaksordningen>
- Send utfylt søknad på e-post til postmottak@mil.no
- Bruk «Til FPVS - Søknad om fritak for tjeneste grunnet sivil stilling» i emnefeltet

Forsvaret legger rapporten Samfunnets kritiske funksjoner (DSB 2016)¹¹ til grunn for hva som regnes som samfunnets kritiske funksjoner. I tillegg utgir Justis- og beredskapsdepartementet situasjonsbaserte oversikter over hva som regnes som samfunnets kritiske funksjoner.

Alle kommuner i Innlandet har meldt sin status tidligere. Alle Interkommunale selskap, som f.eks. brannvesen skal ligge under vertskommune som samfunnskritisk virksomhet (SKV).

Tilleggsinformasjon om brann- og redningsvesen

Forsvaret har en ordning for deltidsansatte i brann- og redningstjenesten etter § 62 i vernepliktsforskriften¹² der Forsvaret kan pålegge inntil to deltidstilsatte fra hver brannstasjon å gjøre tjeneste i Forsvaret, hvis stillingene ikke kan dekkes av andre tjenestepliktige som har den samme kompetansen og er bosatt i det samme området. Likevel anbefaler vi at man kartlegger om det er ansatte som kan beordres av helseberedskapsloven eller er tjenestepliktig for Sivildforsvaret.

For spørsmål om ordningen kan Forsvarets personell- og verneplikts senter kontaktes.

- Telefon: 91 50 30 03
- Adresse: Postboks 800, postmottak 2617 LILLEHAMMER
- E-post: postmottak@mil.no

Fritak Sivildforsvaret

Kommunen kan søke om midlertidig fritak for tjeneste for ansatte som har en samfunnskritisk funksjon. For å søke om midlertidig fritak må virksomheten være registrert som en samfunnskritisk virksomhet etter Forsvarets bestemmelser i Vernepliktsforskriften §59. «Funksjoner som må opprettholdes eller opprettes for å dekke befolkningens og samfunnets grunnleggende behov og trygghet. Som samfunnets kritiske funksjoner menes også det sivile samfunnets støtte til forsvarssektoren.»

¹¹ [Samfunnets kritiske funksjoner | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap](#)

¹² <https://lovdata.no/forskrift/2017-06-16-779/§62>

Virksomheten må begrunne og dokumentere hva slags kritisk funksjon det gjelder, hvilket bemanningsbehov virksomheten har totalt sett og om den kritiske funksjonen kan dekkes av andre. Sivilforsvaret benytter samme fritaksordning som Forsvaret. Brann- og redningsvesenet og helsepersonell i helse- og omsorgstjeneste kan gis fritak for tjenesteplikt i Sivilforsvaret. Arbeidsgiver må redegjøre for hvilken funksjon den ansatte har i virksomheten.

Søknad om midlertidig fritak fra tjeneste i Sivilforsvaret på grunn av samfunnskritisk funksjon, sendes til SKV@dsb.no

Skjema finnes på: <https://www.sivilforsvaret.no/innkalt-for-forste-gang/fritak-fra-tjeneste-i-sivilforsvaret/>

Forslag til hva kartleggingen kan bidra med:

Her er et eksempel på to identifiserte funksjoner i kartleggingen og hvordan de kan vurderes for behov for fritak eller andre tiltak for å sikre kontinuitet i driften av tjenestene.

Personalia		Personalia	
Navn	Navn Navnesen	Navn	Navn Navnisen
Alder	38	Alder	30
Enhet	Sektor for oppvekst og utdanning	Enhet	Helse og omsorgsenheten
Stilling	Barnehagebestyrer	Stilling	Sykepleier
Tjenestepliktig Forsvar	Ja	Tjenestepliktig Forsvar	Ja
Tjenestepliktig Sivilforsvar	Nei	Tjenestepliktig Sivilforsvar	Nei
Helsefaglig kompetanse	Ja	Helsefaglig kompetanse	Ja
Medlem i FORF	Ja	Medlem i FORF	Ja
Medlem i annen beredskaps organisasjon	Nei	Medlem i annen beredskaps organisasjon	Nei
Kommunens vurdering		Kommunens vurdering	
Behov for fritak fra Forsvaret		Behov for fritak fra Forsvaret	X
Behov for fritak fra Sivilforsvaret		Behov for fritak fra Sivilforsvaret	
Stilling/funksjon kan dekkes av	X antall bestyrere kan alternere turnuslister.	Stilling/funksjon kan dekkes av	Kun denne stillingen ved denne enheten som innehar kompetanse om anestesi
Kompetanse vedkommende har	Turnusplanlegging, ledelse og styring.	Kompetanse vedkommende har	Anestesi, enhetsleder på insitusjon

Oppsummert

- Kartlegge personell i kommunens organisasjon.
 - o Hvem er tjenestepliktige i Forsvaret og Sivilforsvaret?
 - Kartlegg hvem som er styrkedisponert og mobiliseringspliktige.
 - Alle som er styrkedisponert eller er innkalt til tjeneste av Forsvaret vil i teorien få et disponeringskort.
 - o Hvem er helsepersonell etter §1-4 i helseberedskapsloven i ikke-helsefaglige stillinger i kommunen?
 - Kartlegg hvem som har autorisasjon som helsepersonell
 - Hvilke private aktører med helsefaglig kompetanse har kommunen avtale om tjenester med?
- Kategoriser og prioriter funksjoner kommunen skal opprettholde til enhver tid
 - o Hvilke funksjoner skal opprettholdes dersom kommunen kun har 40% av arbeidskraften å spille på.
 - o Hvem og hvor mange må flyttes på internt for å opprettholde de identifiserte
 - o Identifiser hvem som det må søkes fritak om
 - Hva hadde vi gjort hvis vedkommende hadde blitt langtidssykemeldt?
 - Funksjoner som inneholder krav til: Kompetanse, lokal kunnskap, etc.
 - Funksjon, ikke person – hvilke stillinger/funksjoner er uerstattelig?